

ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИСТЕМУ ВИЯВЛЕННЯ ТА  
ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ В КИЇВСЬКОМУ  
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

2020

**1. Загальні положення**

- 1.1.** Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі - Система) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів та Статуту Університету, а також на виконання Наказу №\_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2019 р. «Про запровадження єдиної Системи запобігання та виявлення академічного плагіату в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка».
- 1.2.** Мета Положення
- 1.2.1. Врегулювання процедури виявлення та запобігання плагіату в академічних текстах за авторства працівників та здобувачів вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі - Університет);
- 1.2.2. Сприяння дотриманню вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського твору та усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.
- 1.2.3. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності Університету та якості вищої освіти в цілому.

**2. Види академічного плагіату**

- 2.1. Видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення - заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою укриття запозичення;
- 2.2. Дослівне копіювання фрагментів тексту або його дослівний переклад українською з іноземної (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- 2.3. Внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування речень, зміна порядку слів у них, нумерації формул, графіків, малюнків тощо) та без належного оформлення цитування;

- 2.4. Компіляція - створення значного масиву тексту без самостійного вивчення проблеми, шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- 2.5. Представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- 2.6. Парафраза - переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків, математичних позначень тощо), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- 2.7. Відтворення в тексті наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за якими саме безпосереднім джерелом наведена цитата;
- 2.8. Відтворення в тексті наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята інформація;
- 2.9. Відтворення в тексті оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва;
- 2.10. Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

### **3. Сфера дії Положення**

**3.1.** Обов'язковій перевірці на академічний плагіат підлягають:

- 3.1.1. Кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня «бакалавр» або «магістр» на етапі допуску до захисту;
- 3.1.2. Дисертаційні роботи на здобуття ступеня «доктор філософії/доктор мистецтва» або «доктор наук» на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду у спеціалізованій вченій раді;
- 3.1.3. Рукописи монографій та підручників, що рекомендуються до видання Вченою радою Університету, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;
- 3.1.4. Рукописи навчальних посібників, які мають авторський текст та рекомендуються до видання **Методичною** радою Університету, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;
- 3.1.5. Рукописи статей, тез доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів тощо, на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.

3.2. Вибірково можуть перевірятися на академічний плагіат тексти, опубліковані до запровадження системи запобігання академічному плагіату в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка за обов'язковим поданням

керівника структурного підрозділу, у якому на даний момент навчається або працює автор:

- 3.2.1. Кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня «бакалавр», «магістр», або еквівалентного їм ступеня, який був чинний у минулому, дисертаційні роботи на здобуття ступеня «доктор філософії/доктор мистецтва» або «доктор наук»;
- 3.2.2. наукові праці, навчальні посібники, монографії та підручники викладачів та наукових співробітників Університету.

#### **4. Адміністратор і оператори Системи**

- 4.1. Адміністратор Системи – співробітник Університету, який призначається наказом Ректора і відповідає за організацію робіт по виявленню та запобіганню академічного плагіату в Університеті. Адміністратор Системи взаємодіє з власниками/розробниками Системи та співробітниками, відповідальними за перевірку академічних текстів на плагіат в структурних підрозділах Університету (далі Оператори Системи).
  - 4.1.1. Адміністратор Системи організує роботу Операторів Системи, надає інформацію керівництву Університету щодо загального стану процесу перевірки, надає в бухгалтерію Університету інформацію про обсяги використаних ресурсів, які Університет отримує від власниці програмної системи контролю на анти плагіат.
- 4.2. Оператори Системи призначаються наказом/розпорядженням ректора/проректора за поданням структурних підрозділів, які здійснюють оприлюднення та атестацію/сертифікацію академічних текстів в Університеті: факультетах, відділеннях, кафедрах, радах, центрах, редакційних колегіях та оргкомітетах.
- 4.3. До функціональних обов'язків Операторів входить:
  - 4.3.1. Одержання та належне збереження необхідного програмного та методичного забезпечення. Забезпечення захисту персональних даних відповідно до діючого законодавства.
  - 4.3.2. Прийом від відповідальних осіб академічних текстів на перевірку.
  - 4.3.3. Здійснення перевірки академічного тексту, виготовлення в електронному виді її результатів та передача їх відповідальній особі.
  - 4.3.4. Ведення електронного обліку перевірених робіт та використаного обсягу ліміту на перевірку, подача заявок на одержання необхідного ліміту сторінок, підготовка статистичних даних про проведену перевірку.
  - 4.3.5. Направлення перевірених академічних текстів (1 раз на семестр) до репозитарію академічних текстів Університету.
- 4.4. Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі \*.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або у форматах \*.doc, \*.docx.

**4.5.** Загальна схема перевірки академічних текстів на плагіат з використанням відповідної Системи повинна складатися з наступних етапів:

- 4.5.1. Особа, яка відповідає за якість академічного тексту (далі – Керівник роботи), передає в електронному форматі академічний текст Оператору для завантаження в Систему;
- 4.5.2. Оператор завантажує і контролює процедуру проходження перевірки академічного тексту; за відкритими інтернет-джерелами та базами внутрішньої бібліотеки Системи;
- 4.5.3. Система генерує і зберігає звіт подібності із невід’ємним від нього протоколом процесу перевірки, в якому обов’язково вказуються:
  - 1) ПІП Оператора;
  - 2) точна дата і час проведеної перевірки;
  - 3) назва перевіреного академічного тексту;
  - 4) перелік назв використаних баз внутрішньої бібліотеки Системи;
  - 5) кількість джерел в Інтернеті, які використовувалися для перевірки;
- 4.5.4. Звіт подібності передається для аналізу та прийняття експертного рішення Керівнику роботи.

## **5. Порядок перевірки студентських кваліфікаційних робіт**

- 5.1. Текст остаточного варіанту кваліфікаційної роботи (далі - Робота) подається здобувачем вищої освіти науковому керівнику / керівнику кваліфікаційної роботи (Керівнику роботи) в електронному вигляді на етапі допуску до захисту.
- 5.2. Керівник роботи надсилає електронною поштою Роботу відповідальному за перевірку Оператору факультету/відділення/кафедри.
- 5.3. Оператор завантажує роботу до Системи.
- 5.4. Оператор протягом трьох робочих днів після завантаження роботи здійснює процес перевірки і генерує звіт подібності. Електронний варіант звіту повертається Керівнику роботи електронною поштою.
- 5.5. Оператор роздруковує довідку про оригінальність роботи, включає туди аналітичну частину звіту подібності, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завіряє дані своїм підписом і передає Керівнику роботи.
- 5.6. Керівник роботи здійснює експертну оцінку роботи з урахуванням звіту подібності, робить у довідці про оригінальність роботи свій висновок і додає до кваліфікаційної роботи.
- 5.7. Допуск до захисту проводиться з врахуванням експертної оцінки Керівника роботи результатів щодо відсутності плагіату в роботі. Якщо робота допускається до захисту, то здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

- 5.8. Відповідальність за наявність у справі здобувача вищої освіти довідки про оригінальність роботи несе голова Екзаменаційної комісії.
- 5.9. Якщо робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, робота разом з копією звіту подібності (.pdf файл) повертається автору-здобувачу вищої освіти на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд Керівнику роботи.
- 5.10. Повторна перевірка роботи Оператором Системи відбувається виключно за кошти автора.
- 5.11. У випадку незгоди здобувача з висновком про оригінальність роботи автор-здобувач вищої освіти має право подати апеляцію до апеляційної комісії з академічної доброчесності факультету/інституту.
- 5.12. Апеляційна комісія з академічної доброчесності факультету/інституту затверджується розпорядженням керівника факультету/інституту у складі не менше 3 викладачів з науковими ступенями. Комісія розглядає спірні факти запозичення/цитування текстів інших джерел. Рішення комісії вноситься в довідку про оригінальність роботи і є остаточним.

## **6 Порядок перевірки дисертаційних робіт**

- 6.1. Остаточний варіант дисертації (далі - робота) разом із заявою щодо самостійності виконання роботи та ідентичності друкованої та електронної версії роботи подається Вченому секретарю НДЧ у електронному вигляді. Перевірка на ідентичність друкованої та електронної версії дисертації покладається на здобувача наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук)/доктора наук та наукового керівника/консультанта.
- 6.2. Перевірка дисертацій здійснюється за допомогою Системи на предмет наявності чи відсутності текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело оприлюднення (частково або повністю).
- 6.3. Послуги з проведення науково-технічної експертизи надаються Науково-консультаційним центром Університету.
- 6.4. Відповідальна особа Науково-консультаційного центру завантажує електронний варіант роботи до Системи для здійснення перевірки, яка генерує звіт подібності.
- 6.5. Звіт подібності надсилається експерту, який призначається факультетом/інститутом за галуззю знань та спеціальністю, поданої на перевірку роботи. Експерт надає висновок науково-технічної експертизи, щодо наявності чи відсутності академічного плагіату в роботі. Результати науково-технічної експертизи дають підстави стверджувати, що робота здобувача є самостійним дослідженням, в якому відсутні недозволені компіляції та академічний плагіат.

- 6.6. У випадку виявлення у роботі запозичень без належного оформлення посилань чи інших технічних недоліків робота повертається здобувачу на доопрацювання з можливістю повторного подання на перевірку. Причини повернення роботи мають бути зазначені у висновку експерта окремим пунктом.
- 6.7. Повторна перевірка роботи Оператором Системи відбувається виключно за кошти автора.

## **7. Порядок перевірки рукописів для видання під грифом «Київського університету»**

- 7.1. Остаточний варіант рукопису монографії/підручника/навчального посібника, що створений в Університеті та претендує на отримання грифа Університету, має бути поданий автором твору Оператору видавничої комісії Університету (далі - ВК) в електронному форматі за 10 днів до обговорення на засіданні кафедри.
- 7.2. Оператор ВК завантажує електронний варіант твору до Системи для здійснення перевірки та генерування звіту подібності.
- 7.3. Оператор ВК надає електронний звіт подібності завідувачу кафедрою протягом трьох робочих днів після отримання роботи для перевірки на плагіат від автора твору.
- 7.4. Оператор ВК, за потреби, падає завідувачу кафедрою доступ до звіту подібності в Системі в режимі читання.
- 7.5. Звіт подібності доповідається на засіданні кафедри, де розглядається клопотання про присвоєння твору грифа Університету. Питання розгляду звіту подібності та рішення за його результатами зазначається в протоколі засідання кафедри окремим пунктом.
- 7.6. Якщо кафедра приймає позитивне рішення щодо клопотання про присвоєння твору грифа Університету, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним. Результати перевірки твору на плагіат оголошуються під час розгляду питання клопотання про присвоєння твору грифа Університету на Вченій раді факультету.
- 7.7. У випадку виявлення у творі запозичень без належного оформлення посилань або інших технічних недоліків, твір повертається автору на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд кафедри. Причини повернення твору мають бути зазначені у протоколі засідання кафедри.
- 7.8. Якщо твір містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, авторові відмовляється у клопотанні про присвоєння твору грифа Університету. Причини відмови мають бути зазначені у протоколі засідання кафедри.

## **8. Порядок перевірки рукописів, поданих до публікації у виданнях Університету**

8.1. Перевірка на плагіат рукописів академічних текстів, поданих до публікації у виданнях Університету здійснюється за поданням відповідального редактора видання згідно з порядком, встановленим у пп.7.1 - 7.8.

## **9. Відповідальність за порушення академічної доброчесності стосовно академічних текстів**

У разі виявлення порушення академічної доброчесності у роботах Університету та здобувачів вищої освіти автори несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

## **10. Перехідні положення**

10.1. Розділ 5 Тимчасового положення, стосовно кваліфікаційних робіт магістрів та розділ 6 вводяться в дію з 1 квітня 2020 року.

10.2. Стаття 2 розділу 3 щодо кваліфікаційних робіт бакалаврів, розділи 5, 7 та 8 Тимчасового положення вводяться у дію відповідними Наказами ректора Університету.